

COLLBATÓ
Temple parroquial de Sant Corneli
Plaça de l'Església, 4
08293 Collbató
Arxiprestat: Montserrat
Bisbat de Sant Feliu de Llobregat

Lloc: Collbató és un Municipi del Baix Llobregat estès al vessant meridional de la muntanya de Montserrat. Limita amb Monistrol de Montserrat, Esparraguera, Hostalets de Pierola i El Bruc.

Datació: L'església es troba documentada a partir de l'any 1061¹ quan consta que fou donada a la seu barcelonina pel bisbe Guislabert.

Estil arquitectònic: Romànica en els seus inicis². L'actual, és d'estil barroc (reconstruïda l'any 1779)

Descripció: L'església de Sant Corneli, d'una sola nau i creu llatina en els seus orígens, està documentada des del 1061 i segurament pertanyia als senyors de Collbató. Devia ser una petita església romànica que al llarg dels segles XVI i XVII va anar sofrint diverses reconstruccions i reformes. L'actual edifici és barroc, de la fi del segle XVIII, i consta d'una nau única amb capelles laterals i un campanar adossat de planta quadrada que esdevé octogonal als trams més alts. L'edifici està bastit amb pedres irregulars i maó i la portada realitzada en pedra bona, de qualitat. La façana, culminada per una forma ondulada, té una obertura circular al centre.

Al seu interior es conserva un magnífic capitell romànic de marbre que serveix de base per a una escultura de la Mare de Déu. El capitell és tallat en un únic bloc de marbre rosat, que neix d'un àbac superior escacat de 25 cm d'amplada i 31 cm d'alt. L'estructura de la peça està formada per dos registres, l'inferior dels quals incorpora un tronc amb línies paral·leles obliqües al centre dècada cara, rematada per un petit anell. El relleu d'aquests elements es contraposa amb la vegetació situada entre els troncs, que neix a partir d'un caulicle central³ del qual parteixen grans fulles llises disposades obliquament, que ocupen l'espai inferior

de les volutes. A cadascuna de les arestes s'uneixen les dues volutes procedents de les cares del capitell, i de la unió d'aquestes sorgeix un personatge que s'inclina cap a l'exterior, del qual veiem només la part superior del cos. El pentinat es configura a partir d'un petit casc, que en dues de les figures és llis i en una altra està solcat amb incisions paral·leles. Hi ha diferències en el pentinat del de les figures i una d'elles representa un soldat. Aquest es repeteix en altres obres del romànic català, per exemple el claustre de la Seu d'Urgell⁴. Hom considera que la peça va ser donada per la família Rogent⁵ quan va patrocinar la restauració de la capella de la Immaculada. Tanmateix alguns especialistes consideren que la peça provindria de l'església original romànica del Collbató.

¹ ADB, *Elencus*, v. XIV, p. 93.

² *Catalunya Romànica*, Barcelona, 1991, vol. XX, p. 306.

³ Caulicle: En el capitell corinti, tany que surt del fullatge inferior i puja fins a l'àbac. Àbac: Part superior del capitell d'una columna, que eixampla la superfície sobre què descansa l'arquitrav.

⁴ Enciclopèdia del Romànic a Catalunya / direcció: José María Pérez González ; coordinació científica: Manuel Antonio Castiñeiras González, Jordi Camps i Sòria. Aguilar del Campo (Palencia) : Fundación Santa María La Real, Centro de Estudios del Románico, 2014. V. III. Barcelona, p. 1600

⁵ Elies Rogent fou un arquitecte i restaurador que dirigí els treballs de restauració del claustre de Ripoll l'any 1886. La similitud dels capitells del claustre amb aquest de Collbató fa considerar als especialistes que el capitell prové del claustre.

Destaca especialment el monumental orgue construït per Gabriel Blancafort el 1986⁶. L'església parroquial de Sant Corneli, d'una sola nau i amb planta de creu llatina, és bastida en el estil barroc. El seu origen està en una capella documentada el segle XI que possiblement pertanyia als Senyors de Collbató, però ha sofert diverses remodelacions, la més important a finals del segle XVIII que en renovà l'edifici de nova planta després d'un incendi. L'última restauració data de 1985, que fou quan es retrobà la clau de volta amb el relleu de Sant Corneli datat del segle XVI o XVII. En el seu interior podem observar l'orgue que fou inaugurat el 1986, situat a l'altar major i construït pel Taller d'Orgues de Gabriel Blancafort⁷ amb el suport de l'Associació d'Amics de l'Orgue. Té dos teclats i un pedaler, i l'accionament de les notes i els registres és totalment mecànic. Igualment hi podem observar una pila baptismal amb un escut d'armes gravat i un capitell romànic, únic vestigi de la capella original.

Història: L'any 1061 l'església era sufragània de Sant Miquel de Montserrat, passant, al 1090⁸ a ser propietat de Santa Maria de Montserrat. La condició de parròquia s'assolí al segle XIV, essent el primer rector nomenat el 1319⁹. L'església de Sant Corneli juntament amb la de les Amenolles i la de Sant Miquel, va ser donada a la seu canònica de la seu de Barcelona el 1061 per Guislabert, bisbe de Barcelona, que durant uns quants anys 1014-1041 havia regit el vescomtat a la mort del seu pare. El 1421, l'església es documenta com a capella i el 1508 com a ens parroquial¹⁰

⁶Pobles de Catalunya. Guia del Patrimoni Històric i Artístic dels Municipis Catalans. Dins : <http://www.poblesdecatalunya.cat> [consultada 11-02-2014]

⁷ Blancafort i París, Gabriel (La Garriga (Vallés Orienta), 1929 – Collbató (Baix Llobregat), 2001. Fou l'introduïdor de nous corrents de l'orgueneria d'Europa, reorientats cap a la recuperació dels sistemes clàssics de transmissió mecànica i d'harmonització. El seu taller es considera el bressol de l'orgueneria a Catalunya i Espanya. Entre els orgues que va restaurar al llarg de la seva vida destaquen els de la basílica de Santa Maria de Mataró (1974), el de la Catedral de Mallorca (1993) que data del segle XV i fou obra de Jaume Febrer.

⁸ ADB, Campillo, *Speculum Titulorum Ecclesiarum*, 1795, vol. IV, p. 836.

⁹ ADB, *Parròquies*, Arxius, 5; p. 351-399.

¹⁰ Gran Enciclopèdia catalana. Dins: <http://www.enciclopedia.cat/> [Consultada 26-02-2014]

Visites pastorals

[...]

El 15 de juny de l'any 2004 una butlla del papa Joan Pau II decretava, sobre el territori de l'antic arquebisbat de Barcelona, la creació de tres noves diòcesis: Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa. La nova diòcesi de Sant Feliu de Llobregat està formada per nou arxiprestats i dues vicaries: Vicaria del Llobregat que agrupa els arxiprestats de Bruguers, Montserrat, Sant Boi de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat i Sant Vicenç dels Horts, i la Vicaria del Penedès – Anoia – Garraf amb els arxiprestats d'Anoia, Garraf, Piera-Capellades i Vilafranca del Penedès. El bisbe titular de la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat és monsenyor Agustí Cortés Soriano que va iniciar el seu ministeri episcopal el 12 de setembre de 2004.

La primera visita pastoral del bisbe Agustí a la parròquia de Sant Corneli de Collbató va ser el 4 de febrer de 2012

Beneficis de Sant Corneli de Collbató

Segons l'arxiver Campillo hi havia en l'esmentada parròquia el següent benefici:

Capellania de la Mare de Déu del Roser, fundat per Antoni Olivella, prevere, l'any 1566¹¹.

Rectorologi

[...]

[...] - 1996 Joaquim Lluís Corominas
1996 – 1997 Antoni R. Solé Duch
1997 - 1999 Josep R. Casanova Domènech
2000 - 2005 Joan Ramon Bullit Guasch
2005 - 2008 Josep Vicenç Moragues Pastor
2008 - 2014 Josep Lluís Aguilar Campderrós
2014 - Bernat Martorell Morro

Abreviatures

ADB, Arxiu Diocesà de Barcelona

Bibliografia

Campillo, *Speculum Titulorum Ecclesiastorum*, 1795

Catalunya Romànica, Barcelona, 1991, vol. XX

¹¹ ADB, Campillo, *Speculum Titulorum Ecclesiastorum*, 1795. vol. IV, p. 838.

Elencus, v. XIV.

Enciclopèdia del Romànic a Catalunya / direcció: José María Pérez González ; coordinació científica: Manuel Antonio Castiñeiras González, Jordi Camps i Sòria. Aguilar del Campo (Palencia) : Fundación Santa María La Real, Centro de Estudios del Románico, 2014. V. III. Barcelona, p. 1600

Recursos electrònics

Generalitat de Catalunya. Direcció General del Patrimoni Artístic i Arquitectònic. Dins : <https://extranet.cultura.gencat.cat/eGIPCI>

Gran Enciclopèdia catalana. Dins: <http://www.enciclopedia.cat/> [Consultada 26-02-2014]